

SEKTORI I INFORMACIONIT PUBLIK : NJE BURIM BAZË PER EVROPËN

GREEN PAPER I INFORMACIONIT TE SEKTORIT PUBLIK
NË SHOQËRINË E INFORMACIONIT

PASQYRA E LËNDËS

Hyrja:	Çështja	1
Kapitulli 1:	Përse është sektori i informacionit publik një burim bazë për Evropën?	3
I.1	Rëndësia e hyrjes për qytetarët Evropianë	3

I.2 Sektori i Informacioni publik: Mundesi për zhvillimin e ekonomisë dhe punësimit	5	
Kapitulli 2: Shoqëria e Informacionit dhe sektori publik	8	
II.1 Qeveria Elektronike	8	
II.2 Qeveria Elektronike dhe sektori i informacionit publik	9	
II.3 Hyrja Elektronike për të gjithë	10	
Kapitulli 3: Temat e lidhura me hyrjen dhe shfrytëzimin e sektorit të informacionit publik	11	
III.1 Përkufizimet	11	
III.2 Kushtet për hyrje në sektorin e informacionin publik	11	
III.3 Mjetet praktike për lehtësimin e hyrjes	12	
III.4 Çështja e vlerësimit	13	
III.5 Çështja e konkurrencës	15	
III.6 Çështja e të drejtës të autorit	15	
III.7 Çështjet private	16	
III.8 Çështjet e borxheve	16	
III.9 Informacioni i KE	17	
Vërejtjet përfundimtare	18	
Lista e pyetjeve	19	
Shtojcë 1: Situata e fundit në Shtetet Anëtare persa i përket legjislacionit dhe politikës në sektorin e informacionit publik		20
Shtojcë 2: Veprimi i Komisionit Evropian lidhur me sektorin e informacionit publik Sfondi i Green Paper	26	
Shtojcë 3: Situata e fundit në SHB: kuadri ligjor	28	

Ceshtja

1. Sektori i informacionit publik(1) luan nje rol thelbesor ne funksionimin e mirefillte te tregut te brendshem dhe te qarkullimit te lire te mallrave, sherbimeve dhe njerezve.Pa perdorues-miqesor dhe informacioni publik administrativ, legjislativ, financiar ose informacion tjetër publik i menjehershëm i pershtatshëm,aktoret ekonomike nuk mund te marrin vendime te mire informuara.

2. Informacioni Publik ne Evrope eshte shpesh i fragmentizuar dhe i shperndare keshtu ne shume instanca eshte me pak e qarte se cfare eshte parashikuar. Kjo situatë i takon kryesisht legjislacioneve kombetare te ndryshme ne menyre qe informacioni te hyje dhe te shfrytezohet,dhe praktikat e ndryshme te cilat pengojne vleresimin e te dhenave. Ceshtja ne rrezik nuk eshte se Vendet Anetare duhet te prodhojne me shume informacion, por informacioni i cili eshte tashme i vlefshem per publikun duhet te jete me i qarte dhe me i hapur per perdoruesit e fuqishem.

3. Vleresimi i menjehershëm i informacionit publik eshte nje kërkesë e domosdoshme absolute për konkurrencën e industrisë Evropiane.Përsa i përket,firmat e KE jane ne nje disavantazh konkurues

serioz te krahasuar me ekuivalentet e tyre Amerikane, te cilet perfitojne nga zhvillimi i madh, sistemi i afte i informacionit publik te te gjitha niveleve te administrimit. Sektori i informacionit publik i vlefshem ne kohe eshte gjithashtu i nje rendesie ne rritje per te cuar me tej ekonomine e rrjetezuar dhe te vleresojte potencialin e tij ekonomik.

4. Ne Evrope ceshtja eshte ne vecanti e rendesishme per SME-ne, i cili ka burimet me te pakta per t'ia kushtuar nje kerkimi me veshtiresi me te hasur per fragmentimin e informacionit. Kohet e fundit, kjo ka lidhje negative me krijimin e vendeve te punes. E njejta gje per veshtiresite qe ne teresi firmat Evropiane ndeshin ne krahasim me ekuivalentet e tyre Amerikane per aq sa shfrytezimi i sektorit te informacionit publik eshte e lejueshme.

5. Per me teper, ne ekonomine dhe shoqerine e sotme ne te cilen EURO shpreson ne procesin e integritimit, fakti qe qytetaret dhe konsumatorët e KE nuk mund te perdorin sa me mire informacionin publik e vlefshme ne Shtetet e tjera Anetare te KE eshte nje anakronizem. Ne fakt, kjo situatë perben nje kundërshtim te te drejtave te qytetareve sipas Traktateve te EC.

6. Ndersa rritja e perdorimit te medias elektronike per te ruajtur dhe per te propaganduar sektorin e informacionit publik mund te sherbeje per te permisuar kete situatë, kjo gjithashtu eshte perpjekur per te zmadhuar me shume ndryshimet qe tashme ekzistojne ndermjet Shteteve Antare. Disa Shtete Antare kane filluar te shqyrtojne ndikimet e teknologjise se re per sherbimin publik dhe ne vecanti ne hyrjen dhe ne eksplorimin e informacionit publik(4).

7. Kjo teme eshte gjithashtu e rendesishme per zmadhimin e KE, ku Shtetet Anetare kandidatë do tu duhet te pershtasin sistemet e tyre ligjore dhe sherbimet publike ne perputhje me kerkesat e anetaresimit te KE. Hyrja me e mire ne qendren e informacionit publik do te kontribojte ne kete proces.

8. Nevoja per hedhjen e nje debat te perbashket ne nivel Evropian tani eshte me i qarte dhe me urgjent se kurre. Qellimi i Green Paper eshte te ndermarre nje konsultim me te gjere publik duke perfshire te gjithë aktoret e interesuar ne idene e shqyrtimit te ceshtje me te rendesishme ne rrezik dhe gjithashtu per te perforcuar nje diskutim politik te nivelit Evropian. Green Paper paraqet rezultatet e nje procesi konsultimi paraprak ekstensiv qe filloi ne Korrik te 1996 dhe ka perfshire perfaqesues nga Shtetet Anetare, nga grupet e qytetareve dhe te perdoruesve dhe nga sektori privat dhe me specifik industrine e informacionit. Te gjithë keto konsultime e konsideruan ate te pershtatshme per hedhjen e debati mbi kete ceshtje.

9. Subjektet e adresuara ne Green Paper u moren nga rezultatet a ketij keshillimi ekstensiv. Reagimet ndaj ketij Green Paper dhe pyetjeve qe ai paraqet do te udheheqin veprimet ne te ardhmen mbi kete ceshtje. Eshte e qarte se diskutimet e metejshme dhe kembimi i praktikës me te mire do te jete e nevojshme me Shtetet Anetare dhe me aktore te tjere kyc.

10. Disa ceshtje mund te kerkojne zgjidhje teknike; disa mund te merren me permisimin e e procedurave administrative; te tjeret mund te kerkojne zgjidhje politike. Sipas rezultateve te procesit te konsultimit publik, propozimet per veprim mund te formuloheshin nga Komisioni per te permisuar situatën ne nivel Evropian ne fusha te vecanta. Disa propozime do te vetem konsiderohen ku perputhet me subsidicionin dhe me propozimet e racionalizuara. Lloji dhe intensiteti i ndonje pergjigjeje duhet te jete e kufizuar per cfare eshte e nevojshme per ruajtjen e qellimeve te Traktateve.

11. Asgje ne kete Green Paper, dhe ne ndonje veprim ne te arshmen qe mund te drejtoje ne , duhet te jete pare si nje perpjekje per te paragjykuar rregullat kombetare per te qeverisur sistemin e pronës private, dhe rolin e ndonje trupi publik ne Shtetet Anetare.

Te gjitha palet e interesuara, nga te dy sektoret privat dhe publik, jane inkurajuar fuqishem oer te siguar pikepamjet e tyre mbi ceshtjet te ngritura ne kete dokument. Komisioni do te lutej te siguronte nje sfond shtese informacioni mbi Komisionin e tanishem ose hyrje kombetare ne politikat e informacionit publik sipas kerkeses. Pegjigjet, komentet dhe kerkesat do te dergohen ne adresen e meposhtme para 1 Qershor 1999

European Commission

Attn. Mr. Huber

Head of the Unit DG XIII/E-I

B_timent EUROFORUM

Office 1174

Rue Alcide de Gasperi

L-2920 Luxembourg

E-mail address: pubinfo@cec.be

Kopjet e menjehershme te te gjithë parashtimeve do te behen te disponueshme ne perfundim te konsultimit,edhe kur kerkesa per mirebesim nuk eshte marre.Nje rrjet eshte hapur per postimin e te dyve te Green Paper dhe te parashtrimeve merren me adrese:

<http://www.echo.lu/legal/en/access.html>

(1)Perkufizimi i sektorit publik eshte nje ceshtje pe diskurim dhe eshte analizuar me tej ne Kapitullin III.Megjithate, kompanite shtetoreduke operuar sipas kushteve te tregut i varur nga konsideratat private dhe tregtare nuk jane te shprehura qarte per tu mbuluar nga ky Green Paper.

(2)Shikoni pambledhjen e legjislacionit ne Shtojcen 1

(3)Qe kur Akti i Lirise te Informacionit u dekretua ne 1966, qeveria e ShB ka ndjekur nje politike shume aktive te te dyja per hyrjen ne dhe per shfrutezimin tregtar te sektorit te informacionit publik. Kjo ka stimuluar shume zhvillimin e industrise te informacionit te ShB.

(4)P.sh. Liria e informacionit te MB White Paper, memorandumit Hollandez “Drejt Hyrjes ne Informacionin Qeveritar” dhe Programi i Veprimit Francez “Pergatitja e hyrjes te Frances ne Shoqerine e Informacionit”

Kapitulli 1 : Perse eshte sektori i informacionit publik nje burim kyc per Evropen?

I.1 Rendesia e hyrjes per qytetaret Evropiane

Shfrytezimi i te drejtave te KE

12. Traktati i KE ka konfirmuar nje numer te te drejtash thelbesore te qytetareve te KE.Ata jane,megjithate,veshtiresi praktike te konsiderueshme qe mund te ndalojne njerezit nga ushtrimi i ketyre te drejtave.Keto veshtiresi rezultojne se pari nga nje mungese transparence per te punesuarit dhe administratat e te gjitha niveleve.(5)

13. Ne shumicen e rasteve,informacioni mund te perhapet ne shume baza te dhenash ose pikat e informacionit te administrimeve lokale.Nje transparence me e mire e sektorit te informacionit publik mund te forcoje me tej te drejtat e konfirmuara nga Traktati i EU per permiresimin e kushteve praktike per aplikimet e tyre.

14. Ekzistenca e shume gjuheve ne Evrope do te vazhdoje te pengoje ne disa pika hyrjen e gjere te KE ne sektorin e informacionit publik.Megjithate,parashikimet per nje informacion shume gjuhesh mund te lehtesohet ne vecanti me perdorimin e teknologjise te ICT-se.(6)

15. Hyrja ne sektorin e informacionit publik eshte e rendesishme per levizjen e ponetoreve dhe kategorite si studentet dhe pensionistet brenda KE. Njohuri me te mira te mundesive,situatave dhe procedurave ne te gjitha vendet e Evropesmund te ndihmoje ata per te ber zgjidhje me te informuara

rreth levizjesdhe per te pasur nje avantazh te plote mbi te drejtat per te levizur ne vende te ndryshme te KE.

16. Shembujt e meposhtem tregojne se perpjekjet jane bere te nje niveli Evropian per te permisuar ecjen e informacionit,por duke rritur prespektivat per punetoret individuale brenda Bashkimit Evropian.

Komisioni Evropian ka krijuar,së bashku me Shtetet Anëtare Rrjetin EURES me përkrahjen e Shkëmbimin e të Dhënave të KE ndërmjet programeve të Administrimit(IDA).Ky rrjet ka për qëllim të lidhë bazen e të dhënave për punë në çdo vend Evropian në një rrjet Evropian të përbashkët.Ky sistem jo vetëm siguron kerkuasit e punëve me oferta punë,por gjithashtu edhe me informacione përkatëse që ato do të kenë nevojë për të punuar në vendet e BE.Ne të njëjtën kohë ai u jep punetoreve shansin të kërkojnë aftësitë që ata duan në të gjithë Evropën.
<http://europa.eu.int/jobs/eures/>

17. Hyrja në informacionin e sektorit publik kapërcen çështjet e levizjes.Ai gjithashtu ka një ndikim mbi mënyrën sesi qytetarët mund të kenë avantazh mbi të tregun e brendshëm.Lidhja e informacionit në procedurat administrative ose në çmime,kushte të sigurta dhe çështjet e produktit është një nga barrierat që parandalon konsumatorët nga blerja e mallrave dhe të gëzojnë shërbimet nga Shtetet e tjera Anëtare.Eshtë,per shembull shume e veshtire per te marre informacion mbi automjetet me timon ne krahun e djathte te importuara (ose me timon ne krahun e majte sipas pershtatjes) nga Ishujt Britanike per ne Kontinent dhe e kunderta.(7) Nje shembull tjetër është fusha e taksave,ku pagesit e taksave e gjejnë shume të veshtire per te marre informacion te plote mbi arranzhimin internacional te taksave.(8)

Pjesëmarrja në procesin e integritimit Evropian

19. Një Qytetar Evropian do të arrihet vetëm nëse qytetarët marrin pjesë efektive në

ndertimin e Bashkimit Evropian.Disa pjesëmarrje nënkuptojnë që ata janë shumë të informuar mbi çështjet e lidhura me funksionimin e BE dhe aktivitetet e tij.Hyrja në informacion për të dy nivelet Evropian dhe kombëtar mund të lehtësojë shumë këto.

Në zgjedhjet e fundit të Parlamentit Evropian lidhja e informacionit mbi të drejtat e zgjedhjeve të reja të qytetarëve Evropianë kishte një ndikim negativ:pjesëmarrja e votuesve të jo-kombëtare në Shtetet e tyre anëtare ishte relativisht e ulët dhe vetëm një kandidat jo-kombëtar u zgjodh në Shtetin e saj Anëtar të rezidencës.(9)

20. Në të vërtetë,një hyrje e përshtatshme për informacionin e dhe mbi Bashkimin Evropian mund të përfitojë shumë procesi i integritimit Evropian.Përfundimet e Këshillit Evropian Cardiff kanë theksuar edhe një herë rëndësinë e nevojës për të çuar Bashkimin Evropian sa më afër qytetarëve për të bërë të bërë ato sa më transparente dhe të afërta me jetën e përditshme ndërmjet angazhimit të BE për të lejuar hyrjen në informacion me mundësi të mëdha në aktivitetet e tij.(10) Kjo është një lidhje për BE dhe Shtetet Anëtare së bashku deri sa një pjesë e rëndësishme e informacionit lidhur me aktivitetet e Bashkimit Evropian është mbajtur aktualisht në nivel Evropian. Tashmë duket e rëndësishme se qytetarët Evropianë kanë një të drejtë hyrje jo vetëm në dokumentat e mbajtura nga Institucionet,por gjithashtu në informacionet e lidhura me BE, në sensin e përhapjes së informacionit, e vlefshme në Shtetet Anëtare.

21. Për të rritur transparencën e veprimeve të BE për qytetarët Evropianë, Traktati i Amsterdimit ka ankoruar përfundimisht të drejtat e tyre për të hyrjen e dokumentave të Parlamentit Evropian, Këshillit dhe Komisionit në Traktatin e KE.(11) Parashikimet janë të një rëndësie të vecantë në mbështetjen e procesit demokratik dhe në rritjen e kuptimit të integritimit Evropian.Ata janë një hap i

rendesishem,i dhene ne nje numer te konsiderueshem te ankesave te paraqitura ne Obundsaman Evropian qe ka te beje me transparencen dhe hyrjen ne informacion.

22. Institucionet e KE ndjek nje politike active ne fushen e propagandimit te informacionit ne funksionimin e tij dhe ne ceshtjet me pergjegjesite e tij te brendshme. Shtojca 2 jep nje pershkrim te iniciativave ne kete fushe. Rrjeti EUR-Lex eshte nje shembull.

(5)Shikoni per shembull Tabellen e Pikeve te Tregut te Vetem te Maj 1998,f.14ff

(6)Aktivitetet ne ghuhen inxhinierike ne Kuadrin e Programeve IV dhe V per R&D adresojne aspektet teknologjike te kesaj ceshtjeje.Veprimet e R&D jane komplementuar nga tregu i orientuar nga programet e MLIS:program shume vjecar per te promovuar ndryshimet e gjuhes te Komunitetit ne Shoqerine r Informacionit,O.J N_ L306,28.11.1996,f.40.

(7)"Duke degjuar Qytetaret;Veshtiresite qe njerezit hasin ne ushtrimin e te drejtave te tyre brenda Tregut te Vetem Evropian."

(8)Ibidem.Ky raport permban shume shembuj ku lidhja e informacionit e ben jeten te veshtire per qytetaret Evropiane qe ushtrojne te drejtat e tyre te brendshme te tregut.

(9)Shikoni raportine Dyte te Komisionit Evropian per Qyteterimin e Bashkimit,COM/97/230 final.

(10)Konkluzionet e Keshillit Cardiff,15/16 Qershor 1998

(11)Neni i ri 191a Traktatit te KE siguron qe:

"1. Cdo qytetar i Bashkimit, dhe cdo person natyral ose ligjor duke i takuar ose duke patur zyren e tij te regjistrimeve ne nje nga Shtetet Anetare, duhet te kene nje te drejte hyrjeje ne dokumentat e Parlamentit Evropian,Keshillit dhe Komisionit,subjekt i parimeve dhe te kushteve per tu percaktuar ne perputhje me paragrafet 2dhe3.

2. Parimet kryesore dhe te kufizuara ne fushen e interesit publik ose privat duke udhehequr kete te drejte hyrjeje ne dokumentat do te perfundoje nga Keshilli,duke vepruar ne perputhje me procedurat e referuara ne Nenin 189b per brenda dy vjeteve te hyrjes ne fuqi te Traktatit te Amsterdami.

3. Cdo institucion i referuar me lart duhet te perpunoje ne vetvete Rregullat e procedures pajisjet e vecantaper te njohur hyrjen ne dokumentat e tij.

Deklarata nr.17 e bashkangjitur Traktatit te Maastricht kishte tashme pergatitur fushen e ketij zhvillimi.

EUR-Lex paraqet per shembull heqje pergjegjesie te Revistes Zyrtare per nje periudhe prej dyzete e pese diteve pas publikimit , Traktatet, legjislacioni ne fuqi dhe ceshtja-gjyq.Ajo eshte e perditshme ne 11 gjuhe me botimet e fundit te Revistes Zyrtare.Jane te disponueshme ne Internet pak ore pasi versioni i dokumentuar eshte publikuar.

<http://europa.eu.int/eur-lex>

23. pervec ketyre perpjekjeve shume qytetare Evropiane do te deshironin te kidhin me shume informacion per BE. Eshte e dukshme nje rritje e interesit per ceshtjet-BE qe kane nje ndikim ne jeten e qytetareve.

68% e personave te mbijetuar ose do te donin me shume informacion per Bashkimin Evropian.Evropianet duan te dine ne vecanti me shume per t e drejtat e tyre si qytetare te Bashkimit (49%),mbi monedhen e Vetme (45%),ceshtjet qe jane te nje prioriteti absolut per Bashkimin Evropian.

Burimi: Barometri Euro nr 49,Shtator 1998.

Fig.1 : Dëshira për të njohur më shumë për BE

B	15	35	46
A	22	29	43
L	21	35	41
D	24	33	39
UK	22	39	35
IRL	24	37	35
NL	12	54	33
EU15	23	45	29
E	20	48	26
DK	17	53	26
FIN	17	57	23
S	24	52	22
F	32	44	21
P	25	51	20
I	17	62	16
GR	28	54	16

% Nevoje e domosdoshme për të njohur më shumë
 % Do të donin të njihnin më shumë
 % Të kenatur më njohuritë e tashme

Nevoja e domosdoshme për të njohur më shumë
 Do të donin të njihnin më shumë
 Të kenatur më njohuritë e tashme

Burimi: Eurobarometer 49, 1998

24. Një aspekt tjetër i Qytetarëve të Evropës është hyrja me e mirë në informacion të Shteteve të tjera Anetare. Ajo do të kontribuojë në njohuritë e qytetarëve të shteteve të tjera Evropiane, të cilat në të kundërt mund të rrisin një interes të madh në procesin e integritimit Evropian. Si përfundim trupat e sektorit publik në Shtetet e ndryshme Anetare do të bëjnë informacionin me një interes për jo-kombetaret me të pranueshme për ta.

1.2 Informacioni i sektorit publik: Mundësitë për rritje ekonomike dhe punësim

Pse është hyrja në informacionin e sektorit publik e rëndësishme për bizneset?

25. Hyrja në informacionin e sektorit publik në Shtetet e ndryshme Anetare është një nevojë për të për të pasur avantazhe për mundësitë ekzistuese për të gjitha llojet e bizneseve duke vepruar në më shumë se një nga Shtetet Anetare.

26. Informacioni në lidhje me biznesin është në vend të parë të një natyre administrative. Në këtë moment është akoma e vështirë për të formuar një tablo të plotë të të drejtave, detyrave dhe procedurave që lejojnë një kompani të të veprojë pa vështirësitë e shteteve të tjera Evropiane.

58% e kompanive mendojnë se është e njëgjashme se hyrja në informacion do të bënte të pamundur të zgjerohet aktivitetin e tyre me Bashkimin Evropian. Për shembull, 66% të firmave identifikojnë nevojë

per informacion me te sakte rreth procedurave administrative.25% e kompanive mendojne se kalimi i vershtiresive per tregtine dhe aktivitetet e biznesit mund te atribohen per nje lidhje te informacionit rreth rregullave te BE.

Burimi:Tabela e pikeve te Tregut Single,Tetor 1998

27. Lidhja e informacionit administrativ ne vecanti cenon SME qe nuk ka per qellim te gjeje copa te informacionit qe jane shpesh te humbura.

28. Por gjithashtu informacioni i nje natyre jo administrative mund te jete jashtezakonisht e rendesishme per vendimet e firmes.Informacioni statikor,financiar dhe gjeografik jane disa shembuj.Ky informacion luan nje rol kyc per bizneset ne cdo sektor te aktivitetit ne vecanti kur percaktohen strategji te biznesit,vendimet e marketingut,planet e eksportit dhe investuese.Hyrja e shpejte dhe e lehte per ne kete informacion ndihmon bizneset per te bere zgjidhje te informuara.Nje lidhje e informacionit mund te shtyj konsiderueshem vendimet ne veprimet e kalimit te kufijve.

29. Ne lidhje me informacionin biznes ne te gjitha Evropen sic eshte mbledhur nga Dhomat e Tregtise pershembull nuk eshte e pershtatshme.Nje iniciative te nivelit Evropian eshte marre per te permisuar situaten ne kete fushe (shikoni kutine e meposhtme).

Projekti EBR II

Projekti i Regjistrimit te Biznesit Evropian eshte vendosur sepse mungesa e nje sherbimi te informacionit te plote te integruar Kompanite Evropiane eshte nje kanosje e fuqishme per veprimet efektive te Tregut te Vetem Evropian.

Ceshtja e projektit eshte te siguroje ate informacion baze tek te gjitha kompanite ne Evrope eshte e vlefshme ne te gjitha Evropen pa kufi qe i takon ndryshimeve ne teknologji,ne gjuhe, sistemet e regjistrimit,ne rrjete, etj.

EBR qe eshte formuar nen Programin e Aplikimeve Telematike te BE (PAT) vepron plotesisht qe prej 1998 dhe tani lejon hyrje elektronike tek te dhenat e biznesit te 10 Shteteve Anetare te BE plus Norvegjine.[Http://www.ebr.org](http://www.ebr.org)

30. Gjithashtu informacioni statikor mbi tregjet Evropiane dhe tendencat ekonomike eshte ne shumicen e rasteve eshte jo e pershtatshme ne kohe.Ky problem eshte i lidhur me mbledhjen e statistikave kombetare (duke ndryshuar ne metodologji kombetare,kufijte e afateve per paraqitjen ne Eurostat,cilesia e treguesve,ulja e pergjegjesive per SME,...)se per ceshtjen e hyrjes per te.

31. Mungesa e informacionit te sektorit publik hyres mund te krijojte nje disavantazh krahasues per firmat e huaja te krahasuara me firmat lokale qe mund te perpilojne sipas eksperiencave te tyre ne situatat lokale.Kjo eshte,per shembull e vertete per sherbimet e siguracionit qe varen pothuajse nga informacioni specifik lokal sipas rrezigjeve,etj.

32. Ajo gjithashtu ka nje ndikim negativ tek kompanite qe,sipas natyres se tyre,kane nje prirje nderkombetare.Kompanite nderkombetare te transportit duke ofruar sherbimet e tyre ne te gjitha Evropen jane nje shembull i kesaj.Informacioni lokal i sakte-informacioni gjeografik,informacioni trafik dhe informacioni mbi kohen pervec te tjerash-eshte e rendesishme per veprimet e tyre te perditshme.

33. Te dy informacionet administrative dhe jo administrative jane gjithashtu te lidhura me sigurimin publik.(12) Transparenca e Qeverise qe vepron ne kete fushe eshte nje prekuizite ne arritjen e nje tregu te brendshem real.Hyrje ne informacion te situates lokale eshte e nevojshme zbatimi i rregullave sa me sakte dhe te inkurajoje shpresat e pakta per te gjitha firmat pjesmarrese.Qekur informacion ne rrezik eshte gjithmonë transparent,sigurimi publik eshte shpesh ne praktikë deri nje pune kombetare --
- legjislacionin e BE.

34. Nje shembull tjetër ku mungesa e transparencës të informacionit çon në rezultate negative për nivelin Evropian, është informacioni patent. Zyra e Patentës Evropiane vërteton se çdo vit me shumë se 18 bilion Euro është harxhuar për kërkimet që kanë qenë bërë përpara. Hyrje me të mirë të informacionit të gjendjes të artit të kërkimit, do të ulte këto shumë.

Esp@cenet

Së bashku me Shtetet Anëtare të Organizatës Evropiane Patent dhe Komisioni Evropian, Zyra Evropiane Patent ka hedhur një shërbim të ri të quajtur esp@cenet, i cili është e hyrëse në rrugë Interneti. Çështja kryesore e këtij shërbimi të ri është të gjejë përdorues me një burim i hapur të gatshëm të informacionit të lirë patent (mbi 30 milion dokumenta patent). AI ka për qëllim të përmisojë vetëdijen në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar, në veçanti ndërmjet ndërmarrjeve të vogla e të mëdha, të llojit të informacionit që është i hapur publikisht.
<http://www.european-patent-office.org/>

35. Konkluzioni se hyrja në të dhënat e sektorit publik është e lidhur me bizneset në të gjithë Evropën është kthyer nga raporti i mëparshëm "Ndryshimet e Menaxhimit" të Grupit të Nivelit të Lartë mbi ekonominë dhe ndërlidhjet sociale të ndryshimeve industriale. (13) Ai tregon si një prioritet i menjehershëm për të rritur konkurrencën nga hapja e plotë e tregut Evropian në telekomunikacion dhe në shërbimet e të dhenave, dhe për të rritur lirinë e hyrjes të të dhenave personale të qeverisë dhe të shteteve të tjera.

Informacioni i sektorit publik: Një potencial në eksplorimin dhe shfrytëzimin e mëtejshëm

36. Sektori publik, nga natyra e madhësisë së tij dhe qëllimit të aktiviteteve, paraqet teresinë e burimeve të informacionit të vetëm me të madh për krijimin e teresisë dhe të shërbimeve të informacionit të vlerës së shtuar. Studimet kanë treguar se shërbimet e informacionit tregtar në tregun e informacionit të BE konsistojnë në shërbimet në këto fushë ku sektori publik përmban burime shumë të rëndësishme.

37. Figura 2 paraqet qarte se informacioni i sektorit publik është një burim kyç për një pjesë të madhe të shërbimeve informatike duke qenë edhe subjekt në sipërfaqe (informacion qeveritar, politik, informacion ligjor) ose esencën e lëndës së parë (profili i kompanisë, informacioni patent, informacioni shkencor, teknik, dhe mjeksor-STM, etj.)

Fig2: Te ardhurat e shërbimit të informacionit elektronik
në Zonat e Ekonomike Evropiane nga zonat subjekt.

Burimi: Studimet e MS të tregut për shërbimet e informacionit elektronik në EEA, 1994
(Te ardhurat totale në 1994 : 5517 MECU)

38. Informacioni i sektorit publik është një teresi e informacioneve primare, e rëndësishme për industrinë e informacionit dhe një mundësi kyç për aplikimet tregtare elektronike (14).

39. Industria e teresisë së informacionit po rritet me përqindje të habitshme dhe rreth 4 milion njerëz janë punësuar në tërë sektorin në Evropë. (15) Shumica e kësaj rritjeje do të jetë së bashku me SME duke u përpjekur të shfrytëzojnë fuqinë për të menaxhuar për të shtuar vlerën e informacionit. Emerxhenca dhe zhvillimi i këtyre kompanive me dinamizëm të lartë kanë nevojë të nxiten në vëçanti, sepse ata janë esenca për krijimin e vendeve të tjera të punës në shekullin e 21-të.

40. Industria e informacionit Evropian është duke konkuruar në një treg global. Gjate procesit përgatitor që ka çuar në këtë Green Paper, përfaqësuesit e industrisë së informacionit ka shprehur fuqishëm dhe vazhdimisht lidhjet e tyre rreth disavantazheve konkurruese të publikuesve Evropianë në lidhje me ekuivalentet e tyre.

41. Mundësi me të mira për të shfrytëzimin e informacionit publik do të mund të vishte pjesërisht këtë situatë dhe do të çonte në mundësi të reja për vende të lira puna. Në ShB kushtet e favorizueshme për këtë lloj të shfrytëzimit ka tashmë shtyrë përpara industrinë e informacionit.

42. Veshtire te gjenden rregulla ne Evrope rreth kushteve per shfrytezimin e informacionit te sektorit publik nga sektori privat. Shenjat treguese per --- te Sektoreve Private dhe Publik ne Tregun e Informacionit ku u botuan nga Komosioni me 1989. Te njejta shenja treguese u prodhuan nga Departamenti i Tregtise dhe i Industrise i MB me 1985. Me 1994, nje leter qarkore e Kryeministrit Francez u botua dhe nje Memorandum i Mirekuptimit u adoptua nga qeveria Gjermane me 1997.

43. Megjithate keto jane iniciativa te mira, nuk ka nje grup parimesh te qarta dhe konsistente ne te gjithë Evropën. Kjo lidhje e parimeve te qarta dhe konsistente nenkupton industria Evropiane gjen veten e tij ne nje disavantazh konkurses ne lidhje me konkuresit e tij ne ShB. Shumica e rasteve ka cuar ne udheheqjen e kompanive Evropiane per te investuar ne produktet e bazuara ne informacionin e sektorit publik te ShB.

Grupi Reed Elsevier plc Anglez ose Hollandez, i ka kerkuar ShB bazuar ne Kompanine LEXIS-NEXIS, nje furnizues kryesor te linjes te sherbimeve te informacionit dhe pajisjet e menaxhimit per nje varietet profesionesh (1.4 billion dokumenta ne me shume se 8,692 baza te dhenash, 1.5 milion nenshkruer, 1200 punonjes ne te gjithë boten). Ata jane ndermjet specialisteve te tjere ne informacionin ligjor.

44. Projektet Pilot me programin Evropian INFO2000(16) ka treguar se patneret private jane te interesuar ne bashkepunimin per te kufijve me trupa te sektorit publik per te shfrytezuar informacionin e sektorit publik dhe qe atje eshte nje potencial i vertetete per tu eksploruar dhe shfrytezuat me tej ne nivel Evropian.

Potenciali i BE i treguar nga INFO2000 therret per propozime

Me 1998, ne kuadrin e programit te INFO2000, Komisioni Evropian ftoi propozimet per ndarjen e shpenzimeve te pilotit, ose projekteve eksploruese. Qellimi i Thirrjes beri qe burimet e informacionit te udhehiqen nga sektori publik me shume e vlefshme ne teresine e sherbimeve te multimedia Evropiane.

Nje total prej 141 propozimeve u morr ne daten e mbylljes. Shpenzimi total i punes kapi shumen 109.7 MECU, dhe kontributi total i BE i kerkuar u arrit ne 50.6 MECU. Nenshkrimi i Thirrjes ishte sipas rregullit 7, i dhene sipas burimeve treguese te buxhetit 7 MECU.

45. Ne shumicen e rasteve, riperdorimi tregtar i informacionit te sektorit publik mund te ngreje pyetjet si kufijte dhe kufizimet ne rolet e aktoreve te ndryshem. Sapo intereset e sektorit privat hyjne tregu per informacionin publik ruajtja e hyrjes per te gjithë qytetaret mund te behet me e veshtire. Ne te njejten kohe, ne qofte se sektori publik shton vlera informacionit te vet, duke hedhur produktet e informacionit tregtar ne nje treg te informacionit privat te deri tanishem, ceshtja e konkurimit te drejte mund te ngrihet.

46. Keto ceshtje dhe pengesat e mundshme te nivelit Evropian per shfrytezimin e informacionit publik do te adresohet ne kapitullin III.

Kapitulli II : Shoqeria e informacionit dhe sektorit publik

47. Diskutimi mbi informacionin e sektorit publik do te shikohet ne kontekstin e daljes te Shoqerise se Informacionit. Informacioni i ri dhe Teknologjite se Komunikacionit jane duke ndryshuar me shpejtesi menytrat e veprimit te trupave te sektorit publik, i cili ben nje debat kohor mbi informacionin e sektorit publik me te rendesishem

II.1 Qeveria Elektronike

48. Shfaqja e Shoqerise se Informacionit, e drejtuar nga nje perdorim ne rritje dhe pervazive te teknologjise se informacionit dhe te teknologjise eshte gjithmone e me shume duke prekur sektorin publik. Administrimet ndjekin shembullin e sektorit privat dhe te perfitoje nga potenciali i fuqishem i ketyre teknologjive per te permiresuar aftesite e tyre. Ky zhvillim eshte shprehur shpesh "Qeveria

Elektronike" dhe mbulon te dy zbatimet te brendshem dhe te jashtem te Teknologjise se Komunikacionit dhe Informacionit(TKI) ne sektorin publik.

49. Rendesia e ketij zhvillimi eshte rritja e njohurive ne shume vende te botes.Eksperimentet ne Evrope jane drejtuar ne te gjitha nivelet e qeverise-lokale,rajonale,kombetare,dhe Evropiane- per te permiresuar funksionimin e sherbimit publik te lidhura dhe per te shtrire bashkeveprimin me boten e jashtme.

50. Ne te vertete, perdorimi i Teknologjive te Informacionit dhe te Komunikacionit nuk zbut jo vetem veprimet e brendshme te administrates publike,por edhe mbeshtet fuqishem komunikimin ndermjet administrimeve te ndryshme ashtu si edhe bashkepunimin me s qytetareve dhe bizneseve.ku eshte nje nga elementet kyc te "Qeverise Elektronike":ajo i con trupa sektorit publik te peraferta me qytetaret dhe bizneset dhe drejton ne sherbime me te mira te sektorit publik. Ne programet e nivelit BE si IDA dhe veprimet brenda Kuadrit te Programit V per R&D duke adresuar Administrimet rrit progresin ne kete fushë.

51. Sherbimet e qeverise elektronike mund te dallohen zakonisht sipas tre funksioneve kryesore qe ata sherbejne.

Sherbimet Informative per te terhequr informacionin e llojshem dhe te klasifikuar sipas kerkeses(p.sh. rrjeti WWW).

Sherbimet Komunikative per te bashkepunuar me individet(private ose bashkepunim)grupe njerezish (p.sh. me rruge e-mail ose diskutimi ---)

Sherbimet Bashkevepruese per te siguruar produkte ose sherbime ne linje ose te paraqese te dhenat(p.sh. format qeveritare ,votimi).

Tabela 1 jep nje pershkrim te sherbimeve te mundshme dhe zonat e veprimit te tyre.

Tabela 1

[--- Unable To Translate Box ---]

Nje tipologji e sherbimeve te Qeverise Elektronike

sherbimet Informative	sherbimet Komunikuese	sherbimet me Marreveshje
--------------------------	--------------------------	-----------------------------

Jeta e Informacioni mbi perditshme punen,strehimin,	Diskutim i kushtuar pyetjeve	p.sh.rezervimi i biletave,regjistrimi
--	---------------------------------	--

edukimin,shendetin, te jetes te ne kurse
kulturen,transportin, perditshme.
ambjentin,etj

Buletini kryesor i
puneve ose i strehimit

AdministrimiDirektoria e Kontakti me e-mail pranimi elektronik i
Televiziv sherbimit publik me publikun nenpunes formave

Guida ne procedurat
administrative

Regjistrat publik
dhe baza e te dhenave

Pjesmarrja Ligjet,dokumentat Diskutim i kushtuar referendume
politike parlamentare,programet ceshtjeve politike zgjedhje
politike,dokumentat opinion votime
konsultative kontakte e-mail peticione
me politikanet

Informacioni ne sfond
ne vendimet e marra
ne proces.

Burimi : Instituti i Teknologjise se Vleresuar,Akademia e e Shkencave dhe Qendra Sociale
Austriake,Sfondi Gazetes per "shoqerine e Informacionit,Konferenca per Cuarjen Administrimin
same afer Qytetareve",Nendor 1998 (organizuar nga Qendra per Inovimin Social ne emer te Forumit
te Shoqerise te Informacionit/Grupi i Punes 5/Administrimi Publik).

52. Sherbimet marreveshje jane pare zakonisht si e ardhmja e qeverise elektronike, qekur format kane
nje rol kyc ne te gjitha proceset administrative.Ne nje studim Gjerman te koheve te fundit
Delphi,sherbimet marreveshje shiheshin nga ekspertet e intervistuar te behen realitet ne dhjete vitet e
ardhshme.Eshte vleresuar se ne ShB tashme 40% e te gjitha formave te administrimit publik jane te
vlefshme elektronikisht.Kjo menyre e bashkeveprimi me qeverine mund te ule konsiderueshem
perjegjesine administrative per qytetaret dhe bizneset e njgjashme.

Projekti TESS (--- per Sigurimin Shoqeror),i themeluar nen programin IDA,ka per qellim te
thjeshtesoje dhe te pershpetoje procedurat administrative me qellim qe tu siguroje hyrje qytetareve ne
perfitimet e ligjshme te sigurimit ligjor.Qellimi eshte te levize formen e dokumentit per pajisje me
informacion nga shkembimi elektronik.Dy zonat me te medha te adresuara kohet e fundit nga TESS
jane pensione te moshave te thyera (per te siguruar se punetoret migrant marrin pensionin qe i takon
atyre)dhe per te lehtesuar rimbursimin e semundjes perfiton ne lloj (ne rast se Shtetet Anetare ku
perfitimi ne lloj ishte i avancuar eshte e ndryshme me ate ku personi ishte i siguruar).

53. Rindertimi i sherbimeve publike mund te kerkoje investimente te rendesishme nga trupat
qeveritare te te gjitha niveleve ashtu si edhe nje ndryshim ne kulture.Megjithe rezultatet e vlereson
ate."Qeveria Elektronike"drejton per nje sherbim publik qe kryen me mire dhe qe eshte me afer
qytetareve.

54.KE eshte i perfshire ne forca te konsiderueshme rindertimi per te perfituar nga mundesite e ofruara
nga "qveria elektronike".Marreveshja me dhe informacioni per qytetaret do te kene nje rritje ne
karakterin "elektronik".Nje shembull: para se te kaloje shume kohe Komisioni do te jete ne gjendje te
trajtoje propozimet e projektit elektronik ne Kuadrin e Programit te Peste per Kerkime dhe
Zhvillim.Veshtiresite ligjore duhet te zgjidhen per te kthyer keto transaksione ne realitet.

55. Nje aspekt i Qeverise Elektronike qe shpesh eshte harruar eshte fuqia e tij qe futet ne tregun
informativ.Nga perdorimi i teknologjive te reja dhe konceptet e inovuara,autoritetet shteterore te
gjitha niveleve te qeverise mund te kene nje rol si drejtues te Shoqerise Informative. Raporti mbi

mundesite ne pune ne Shoqerine e Informacionit(17) i paraqitur ne Keshillin Evropian te Vienes ne dhjetor te 1998 ka theksuar edhe me shume kete rol te qeverive.Shembulli i tyre si nje klient i udhehequr prej vitesh do tu mbushin mendjen qytetareve dhe bizneseve per t'ia pershtatur vetes teknologjite e reja dhe te ftoje industrite e ICT-se per te eksploruar rruge te reja.

II.2 Qeveria Elektronike dhe informacioni i sektorit publik

56. Perdorimi i teknologjive te reja mund te rrishte konsiderueshem aftesine e mbledhjes se informacionit.Ajo u jep trupave publik mundesine per te ndare informacionin e mundshem kur eshte ne perputhje me mbrojtjen e te dhenave nga qytetaret dhe bizneset.dhe ne vecanti SME.

57. Ne te njejten kohe,ndarja e informacionit con ne trupa publike me te mire informuara,qe kane te drejte hyrjeje per te gjitha te dhenat relevante per funksionimin e tyre.Ne kontekstin e BE,informacioni gjithmone e me shume eshte ndryshuar ndermjet Shteteve Anetare ne fushat si dogana,bujqesia,mjedisi,shendetesia,statistikat,etj

58. "Revolucioni Elektronik" gjithashtu ka nje ndikim te madh ne hyrjen dhe perhapjen e informacionit.Interneti ka nje fuqi te madhe si nje platforme ku qytetaret dhe bizneset mund te gjejne lehte informacionin e sektorit publik.Te gjitha Shtetet Anetare ne BE jane duke marre avantazhe te kesaj fuqie.

59. Si nje pjese e politikave te tyre propaganduese, institutet e BE perdorin gjithmone ne rritje mundesite e ofruara nga Interneti.Ata mbajne nje familje te rrjetit web duke ofruar nje sasi te madhe te informacionit mbi BE dhe aktivitetete te tij.

60. Shume e me shume njerezit gjejne rruget e tyre ne keto rrjete web,i cili tregohet nga shembulli i meposhtem: Ne Shtator te 1998 rreth 7 milion te dokumentave te Komisionit ishin konsultuar elektronikisht,me shume se dyfishi i numrit te konsultuar ne Shtator te 1997.

61. Teknologjite e reja do te lejojne gjithashtu parapergatitjen e informacionit dhe te sherbimeve ne nje forme me integruese.Ky integrim eshte ne vecanti e deshirueshme kur nje informacion i vecante i duhur ben te nevojshem kontaktet me nje numer te ndryshem te trupave administrative.Ky qellim funksionon nen emrin e "nje sherbimi stop" ose "nje blerje stop". europa.eu.int rrjeti web formon nje pike hyrjeje te vetme per informacion ne te gjitha institucionet e BE.

62. Dixhizacioni i informacionit publik lehteson jo vetem hyrjen,por edhe mundesite per shfrytezimin e tij.Nje hyrje e mire ne informacion se bashku me formatin dixhital te tij ben me te lehte kombinimet e te dhenave nga burime te ndryshme.Kjo do ti lejoje per krijimin e produkteve te informacionit te rinj qe informacioni i sektorit publik si lenden e tyre te pare.

63. Proc